

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 16ης Σεπτεμβρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων – Δίκαιο των εταιριών – Μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην οργανωμένη αγορά – Εταιρία χρηματοοικονομικών επενδύσεων – Εθνική κανονιστική ρύθμιση ορίζουσα ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο ορισμένων εταιριών χρηματοοικονομικών επενδύσεων – Νόμιμο τεκμήριο συνεννοήσεως»

Στην υπόθεση C-339/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) με απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Απριλίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

SC Romenergo SA,

Aris Capital SA

κατά

Autoritatea de Supraveghere Financiară,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Rodin, πρόεδρο τμήματος, K. Jürimäe (εισηγήτρια) και N. Piçarra, δικαστές,
γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η SC Romenergo SA και η Aris Capital SA, εκπροσωπούμενες από τους C. C. Vasile, C. Secrieru, και M. Strîmbei, avocați,
- η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τις E. Gane και L. Lițu, καθώς και από τον C.-R. Canțâr, στη συνέχεια από τις E. Gane και L. Lițu,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. M. Hoogveld και την M. Bulterman,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους H. Støvlbæk, L. Malferrari και J. Rius, καθώς και από την L. Nicolae,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 63 έως 65 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/25/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς (ΕΕ 2004, L 142, σ. 12), καθώς και με το άρθρο 87 της οδηγίας 2001/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με την εισαγωγή κινητών αξιών σε χρηματιστήριο αξιών και τις πληροφορίες επί των αξιών αυτών που πρέπει να δημοσιεύονται (ΕΕ 2001, L 184, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των SC Romenergo SA (στο εξής: Romergo) και Aris Capital SA (στο εξής: Aris Capital), αφενός, και της Autoritatea de Supraveghere Financiară (Αρχής Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας, Ρουμανία) (στο εξής: ASF), αφετέρου, με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο j, του Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 1/2006 privind emitenții și operațiunile cu valori mobiliare (κανονισμού 1/2006 της Εθνικής Επιτροπής Κινητών Αξιών περί των εκδοτών και περί των πράξεων που αφορούν κινητές αξίες) (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 312bis της 6ης Απριλίου 2004, στο εξής: κανονισμός 1/2006) και των διοικητικών αποφάσεων που εξέδωσε η ASF σε σχέση με τις εταιρίες αυτές.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2004/25

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 6, 18 και 20 της οδηγίας 2004/25 έχουν ως εξής:

«(2) Είναι αναγκαίο να προστατεύονται τα συμφέροντα των κατόχων τίτλων εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο ενός κράτους μέλους, όταν οι εταιρείες αυτές αποτελούν αντικείμενο δημόσιας προσφοράς εξαγοράς ή μεταβίβασης του ελέγχου τους και τουλάχιστον ένα μέρος των τίτλων τους είναι εισηγμένο προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά κράτους μέλους.

[...]

(6) Οι ρυθμίσεις για την εξαγορά, προκειμένου να είναι αποτελεσματικές, θα πρέπει να είναι ευέλικτες και να επιτρέπουν την αντιμετώπιση νέων δεδομένων και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα εξαιρέσεων και παρεκκλίσεων. Ωστόσο, κατά την εφαρμογή θεσπισμένων κανόνων ή εξαιρέσεων ή κατά την παραχώρηση παρεκκλίσεων, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να τηρούν ορισμένες γενικές αρχές.

[...]

(18) Προκειμένου να ενισχυθούν η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων διατάξεων σε θέματα ελεύθερης διαπραγμάτευσης τίτλων των εταιρειών που καλύπτει η παρούσα οδηγία και η ελεύθερη άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου, είναι σημαντικό οι διαρθρώσεις και οι μηχανισμοί άμυνας που προβλέπονται από τις εν λόγω εταιρείες να είναι διαφανείς και να παρουσιάζονται τακτικά με εκθέσεις στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων.

[...]

(20) Όλα τα ειδικά δικαιώματα που κατέχουν κράτη μέλη σε εταιρείες θα πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων και των σχετικών διατάξεων της συνθήκης. Τα ειδικά δικαιώματα που κατέχουν κράτη μέλη σε εταιρείες και τα οποία προβλέπονται στο ιδιωτικό ή δημόσιο εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να εξαιρούνται από τον κανόνα εξουδετέρωσης των μέτρων αμύνης (“breakthrough”), εάν είναι συμβατά με τη συνθήκη.»

4 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής προβλέπει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “δημόσια προσφορά εξαγοράς” ή “προσφορά”: δημόσια προσφορά (εκτός προσφοράς εκ μέρους της ίδιας της υπό εξαγορά εταιρείας) απευθυνόμενη στους κατόχους τίτλων μιας εταιρείας για την απόκτηση του συνόλου ή μέρους των τίτλων αυτών, ανεξάρτητα αν η προσφορά είναι υποχρεωτική ή εθελούσια, υπό την προϋπόθεση ότι έπεται της απόκτησης ελέγχου της υπό εξαγορά εταιρείας ή ότι αποσκοπεί σε αυτήν, βάσει του εθνικού δικαίου·

β) “υπό εξαγορά εταιρεία”: η εταιρεία οι τίτλοι της οποίας αποτελούν αντικείμενο προσφοράς·

γ) “προσφέρων”: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που προβαίνει σε προσφορά·

δ) “πρόσωπα που ενεργούν σε συνεννόηση”: τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνεργάζονται με τον προσφέροντα ή με την υπό εξαγορά εταιρεία, βάσει ρητής ή σιωπηρής, προφορικής ή γραπτής συμφωνίας, η οποία έχει ως σκοπό την απόκτηση του ελέγχου της υπό εξαγορά εταιρείας ή τη ματαίωση της επιτυχούς έκβασης της προσφοράς·

[...]

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο δ) τα πρόσωπα που ελέγχονται από άλλο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 87 της οδηγίας [2001/34], θεωρούνται ως πρόσωπα που ενεργούν σε συνεννόηση τόσο με αυτό το άλλο πρόσωπο όσο και μεταξύ τους.»

Η οδηγία 2001/34

5 Το άρθρο 87 της οδηγίας 2001/34 προβλέπει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως “ελεγχόμενη επιχείρηση” νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία ένα πρόσωπο:

α) έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων, ή

β) έχει το δικαίωμα διορισμού ή ανάκλησης της πλειοψηφίας των μελών του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας και είναι συγχρόνως μέτοχος ή εταίρος της εν λόγω επιχείρησης, ή

γ) είναι μέτοχος ή εταίρος και ελέγχει μόνος, δυνάμει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων της.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στα δικαιώματα ψήφου, διορισμού ή ανάκλησης της μητρικής επιχείρησης πρέπει να προστίθενται τα δικαιώματα κάθε άλλης ελεγχόμενης επιχείρησης, καθώς και τα δικαιώματα κάθε προσώπου που ενεργεί εξ ονόματός του αλλά για λογαριασμό της μητρικής επιχείρησης ή κάθε άλλης ελεγχόμενης επιχείρησης.»

Το ρουμανικό δίκαιο

6 Το άρθρο 286bis του legea nr. 297/2004 privind piețele de capital (νόμου 297/2004 περί κεφαλαιαγορών) (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 571 της 29ης Ιουνίου 2004), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: νόμος περί κεφαλαιαγορών), προβλέπει τα εξής:

«1. Οποιοσδήποτε δύναται να αποκτήσει με οποιαδήποτε ιδιότητα ή να κατέχει, μόνος ή με τα πρόσωπα με τα οποία ενεργεί σε συνεννόηση, μετοχές τις οποίες εκδίδει εταιρία χρηματοοικονομικών επενδύσεων προερχόμενες από τη μετατροπή ιδιωτικών κεφαλαίων, έως ποσοστό 5 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων.

2. Η άσκηση του δικαιώματος ψήφου αναστέλλεται για τις μετοχές που κατέχουν μέτοχοι καθ' υπέρβαση των καθοριζομένων στην παράγραφο 1 ορίων.

3. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1, όταν συμπληρώσουν το ανώτατο όριο του 5 %, υποχρεούνται να ενημερώνουν, εντός προθεσμίας τριών εργασίμων ημερών, την εταιρία χρηματοοικονομικών επενδύσεων, την Εθνική Επιτροπή Κινητών Αξιών και την οργανωμένη αγορά εντός της οποίας οι αντίστοιχες μετοχές αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως.

4. Εντός 3 μηνών από την ημερομηνία υπερβάσεως του ανώτατου ορίου του 5 % του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών χρηματοοικονομικών επενδύσεων, οι μέτοχοι οι οποίοι ευρίσκονται στην κατάσταση αυτή υποχρεούνται να πωλήσουν τις μετοχές που υπερβαίνουν το ανώτατο όριο συμμετοχής.»

7 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 22, του νόμου αυτού ορίζει την έννοια του όρου «εμπλεκόμενα πρόσωπα» ως εξής:

«α) πρόσωπα τα οποία ελέγχουν ή ελέγχονται από τον εκδότη ή τα οποία τελούν υπό κοινό έλεγχο·

[...]

ς) φυσικά πρόσωπα επιφορτισμένα με διοικητικά ή ελεγκτικά καθήκοντα εντός της εκδότριας εταιρίας·

[...]».

- 8 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 23, του νόμου περί κεφαλαιαγορών:

«Πρόσωπα τα οποία ενεργούν σε συνεννόηση: δύο ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία, με σκοπό την εφαρμογή κοινής πολιτικής έναντι ενός εκδότη. Μέχρις αποδείξεως του εναντίου, τεκμαίρεται ότι τα ακόλουθα πρόσωπα ενεργούν σε συνεννόηση:

a) τα εμπλεκόμενα πρόσωπα·

[...]

c) εμπορική εταιρία με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της και τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, καθώς και τα πρόσωπα αυτά μεταξύ τους·

[...]».

- 9 Ο κανονισμός 1/2006 ορίζει τα εξής:

«Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 23, του νόμου 297/2004, τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι ενεργούν σε συνεννόηση τα ακόλουθα πρόσωπα, ενδεικτικά:

a) τα πρόσωπα τα οποία, στο πλαίσιο οικονομικών πράξεων, χρησιμοποιούν οικονομικούς πόρους που προέρχονται από την ίδια πηγή ή από διαφορετικές οντότητες που είναι εμπλεκόμενα πρόσωπα·

[...]

j) τα πρόσωπα που πραγματοποίησαν ή πραγματοποιούν από κοινού οικονομικές πράξεις συνδεόμενες ή μη με την κεφαλαιαγορά.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 10 Η Romenergo ήταν μέτοχος της SIF Banat Crișana SA (στο εξής: Banat Crișana), εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων που προήλθε από την ιδιωτικοποίηση που έλαβε χώρα στη Ρουμανία και της οποίας οι μετοχές αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως στην κεφαλαιαγορά, και κατείχε το 4,55498 % των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με τις μετοχές της τελευταίας αυτής εταιρίας. Εν συνεχεία, η Romenergo μεταβίβασε όλες τις μετοχές που κατείχε στην εν λόγω εταιρία στην Aris Capital.

- 11 Στις 18 Μαρτίου 2014, η ASF εξέδωσε τις αποφάσεις A/209, A/210 και A/211 (στο εξής, από κοινού: επίδικες διοικητικές αποφάσεις), κατά τις οποίες:

– τεκμαίρεται ότι οι μέτοχοι XV, YW, ZX, Romenergo, Smalling Limited και Gardner Limited ενεργούν σε συνεννόηση όσον αφορά την Banat Crișana, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 22, στοιχεία α και c, και σημείο 23, στοιχεία α και c, του νόμου περί κεφαλαιαγορών και του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο j, του κανονισμού 1/2006·

– η SC Depozitarul Central SA υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την καταχώριση στα οικεία μητρώα της της αναστολής της ασκήσεως των δικαιωμάτων ψήφου για τις εκδοθείσες από την Banat Crișana μετοχές οι οποίες υπερβαίνουν το 5 % των δικαιωμάτων ψήφου και ευρίσκονται στην κατοχή των XV, YW, ZX, Romenergo, Smalling Limited και Gardner Limited·

- το διοικητικό συμβούλιο της Banat Crişana υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε ο όμιλος που αποτελείται από τους μετόχους XV, YW, ZX, Romenergo, Smalling Limited και Gardner Limited, οι οποίοι τεκμαίρεται ότι ενεργούν σε συνεννόηση, να μην μπορεί πλέον να ασκήσει τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τη θέση που κατέχει κατά παράβαση του άρθρου 286bis, παράγραφος 1, του νόμου περί κεφαλαιαγορών, καθώς και του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο j, του κανονισμού 1/2006.
- 12 Ως εκ τούτου, η ASF υποχρέωσε τους προαναφερθέντες μετόχους, οι οποίοι τεκμαίρεται ότι ενεργούν σε συνεννόηση, να πωλήσουν εντός προθεσμίας τριών μηνών μέρος των μετοχών που κατείχαν στην Banat Crişana, ούτως ώστε το άθροισμα των μετοχών τους να μην υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 5 % που επιβάλλει η ρουμανική νομοθεσία.
- 13 Εκτιμώντας ότι οι επίδικες διοικητικές αποφάσεις ήταν αντίθετες προς το δίκαιο της Ένωσης, η Romenergo και η Aris Capital άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Curtea de Apel Bucureşti (εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία), η οποία αφορούσε, αφενός, το κύρος των αποφάσεων αυτών και, αφετέρου, το κύρος του άρθρου 2, παράγραφος 3, στοιχείο j, του κανονισμού 1/2006.
- 14 Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της ASF και, εν συνεχεία, ενώπιον του Curtea de Apel Bucureşti (εφετείου Βουκουρεστίου), οι αναιρεσείουσες της κύριας δίκης υποστήριξαν ότι οι συγκεκριμένες εθνικές διατάξεις παραβιάζουν, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων. Υποστήριξαν επίσης ότι η έννοια της «συνεννόησης», όπως αυτή προβλέπεται στο δίκαιο της Ένωσης, ισχύει μόνο στο πλαίσιο υποχρεωτικής δημόσιας προσφοράς, δεδομένου ότι για τον νομοθέτη της Ένωσης ισχύει το τεκμήριο ότι τα πρόσωπα που ενεργούν σε συνεννόηση είναι τα ελεγχόμενα πρόσωπα ή εκείνα που ελέγχουν άλλα πρόσωπα και τα οποία, από κοινού, αποσκοπούν στον έλεγχο της εκδότριας εταιρίας μέσω της πραγματοποίησης της προσφοράς ή της αποτυχίας της. Πλην όμως το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/25 καθιερώνει τεκμήριο μόνον όσον αφορά τα πρόσωπα που ελέγχονται από άλλο πρόσωπο το οποίο κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου.
- 15 Κατά τη Romenergo και την Aris Capital, το δίκαιο της Ένωσης δεν προβλέπει τη δυνατότητα καθιέρωσης τεκμηρίου συνεννόησης το οποίο να στηρίζεται γενικώς σε «οικονομικούς» λόγους και δεν αναγνωρίζει την ύπαρξη ενέργειας σε συνεννόηση όταν ορισμένα πρόσωπα χρησιμοποιούν, για την πραγματοποίηση οικονομικών πράξεων, οικονομικούς πόρους που έχουν την ίδια πηγή ή προέρχονται από εμπλεκόμενα πρόσωπα μέσω διαφορετικών οντοτήτων.
- 16 Στις 4 Μαΐου 2015, το Curtea de Apel Bucureşti (εφετείο Βουκουρεστίου) απέρριψε την προσφυγή της Romenergo και της Aris Capital ως αβάσιμη. Κατόπιν τούτου, αυτές άσκησαν αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές το Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν τα άρθρα 63 επ. ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/25 και το άρθρο 87 της οδηγίας 2001/34, την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά εθνικό νομοθετικό πλαίσιο (εν προκειμένω, το άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο j, του κανονισμού 1/2006 [...]), το οποίο θεσπίζει νόμιμο τεκμήριο συνεννόησης των μετόχων σε εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και οι οποίες εξομοιώνονται με οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων (με την ονομασία εταιρίες χρηματοοικονομικών επενδύσεων – Ε.Χ.Ε.) όσον αφορά:

 - τα πρόσωπα που πραγματοποίησαν ή πραγματοποιούν από κοινού οικονομικές πράξεις συνδεδεμένες ή μη με την κεφαλαιαγορά, και

- τα πρόσωπα τα οποία, στο πλαίσιο οικονομικών πράξεων, χρησιμοποιούν χρηματοοικονομικούς πόρους που έχουν την ίδια προέλευση ή προέρχονται από διαφορετικές οντότητες οι οποίες αποτελούν εμπλεκόμενα πρόσωπα;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 18 Με τις παρατηρήσεις της, η Ρουμανική Κυβέρνηση διατυπώνει επιφυλάξεις ως προς το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, καθόσον το υποβληθέν στο Δικαστήριο ερώτημα αφορά τεκμήρια συνεννοήσεως στο πλαίσιο ορισμένων οικονομικών πράξεων που δεν αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης και, ως εκ τούτου, είναι υποθετικές.
- 19 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο εθνικός δικαστής, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη για τη δικαστική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί, είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να εκτιμήσει, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες της υποθέσεως, τόσο το αν η προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης όσο και το αν τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Κατά συνέπεια, άπαξ και τα υποβαλλόμενα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο οφείλει, κατ' αρχήν, να αποφανθεί (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 20 Επομένως, υπέρ των ερωτημάτων που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης συντρέχει τεκμήριο λυσιτέλειας. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 21 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Romenergo και η Aris Capital άσκησαν, μεταξύ άλλων, ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων προσφυγή κατά των επίδικων διοικητικών αποφάσεων. Οι αποφάσεις αυτές προβλέπουν, κατ' ουσίαν, ότι τα δικαιώματα ψήφου –τα οποία αθροιστικώς υπερβαίνουν το 5%– των προσώπων που τεκμαίρεται ότι ενήργησαν σε συνεννόηση, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η Romenergo και η Aris Capital, αναστέλλονται και ότι τα πρόσωπα αυτά οφείλουν να πωλήσουν, εντός τριών μηνών, το τμήμα του συνολικού αθροίσματος των μετοχών που κατέχουν στην Banat Crișana, το οποίο υπερβαίνει το ανώτατο αυτό όριο του 5%.
- 22 Εντούτοις, τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν, κατ' ουσίαν, τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης της ρουμανικής νομοθεσίας σχετικά με τον καθορισμό ποσοστού 5% ως ανώτατου ορίου συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία διευκρινίζεται βάσει ορισμένων τεκμηρίων συνεννοήσεως. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το υποβληθέν ερώτημα είναι υποθετικής φύσεως για τον λόγο ότι δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 23 Συνεπώς, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 24 Πρέπει να σημειωθεί, εισαγωγικώς, πρώτον, ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας με τα εθνικά δικαστήρια την οποία προβλέπει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, να δώσει στο αιτούν δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί και ότι, υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, το ερώτημα που του υποβάλλεται [απόφαση της 5ης Μαρτίου 2020, Χ (Απαλλαγή των τηλεφωνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών από τον ΦΠΑ), C-48/19, EU:C:2020:169, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 25 Εν προκειμένω, το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα, όπως διατυπώνεται από το αιτούν δικαστήριο, αφορά τη συμβατότητα με τις διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, καθώς και με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/25 και με το άρθρο 87 της οδηγίας 2001/34, ορισμένων τεκμηρίων συνεννοήσεως στο πλαίσιο της συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων.
- 26 Πάντως, αφενός, από το σκεπτικό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει το αιτούν δικαστήριο αφορά, ευρύτερα, τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης του κανόνα περί συμμετοχής κατ' ανώτατο όριο 5 % στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, και όχι μόνον τα τεκμήρια συνεννοήσεως, τα οποία, σύμφωνα με τις επισημάνσεις του αιτούντος δικαστηρίου, απλώς διευκρινίζουν τον κανόνα αυτόν. Αφετέρου, μολονότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/25, το οποίο επικαλείται το εν λόγω δικαστήριο, προβλέπει όντως τεκμήριο συνεννοήσεως, η οδηγία αυτή διέπει μόνον τις καταστάσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο δημοσίων προσφορών εξαγοράς, περίπτωση η οποία, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο και των παρατηρήσεων που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και υπό την επιφύλαξη εξακριβώσεων στις οποίες πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, δεν φαίνεται να συντρέχει στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 27 Δεύτερον, πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων δεν εφαρμόζονται σε αμιγώς εσωτερικές καταστάσεις, στις οποίες οι κινήσεις κεφαλαίων περιορίζονται στο εσωτερικό ενός και μόνον κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, προτού εφαρμόσει το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, να διαπιστώσει εάν υφίσταται στην υπόθεση της κύριας δίκης κατάσταση διασυνοριακού χαρακτήρα η οποία να συνεπάγεται την άσκηση της ελευθερίας κυκλοφορίας κεφαλαίων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρβλ. διάταξη της 12ης Οκτωβρίου 2017, Fisher, C-192/16, EU:C:2017:762, σκέψη 35).
- 28 Εν προκειμένω, τεκμαίρεται ότι η Romenergo και, εν συνεχεία, η Aris Capital ενεργούν σε συνεννόηση με διάφορες εταιρίες εγκατεστημένες εκτός του ρουμανικού εδάφους. Επομένως, υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι υφίσταται, στην υπόθεση της κύριας δίκης, τέτοια κατάσταση διασυνοριακού χαρακτήρα.
- 29 Ως εκ τούτου, με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο των εταιριών χρηματοοικονομικών επενδύσεων.
- 30 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει, πρώτον, να καθορισθεί αν η απόκτηση συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, συνιστά κίνηση κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 31 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η διάταξη αυτή απαγορεύει γενικώς τα εμπόδια στις κινήσεις κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, SEGRO και Horváth, C-52/16 και C-113/16, EU:C:2018:157, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 32 Δεδομένου ότι η Συνθήκη ΛΕΕ δεν περιέχει ορισμό των «κινήσεων κεφαλαίων» κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει ενδεικτική αξία στην ονοματολογία των κινήσεων κεφαλαίων που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 88/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για τη θέση σε εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης [ΕΚ] [(άρθρο καταργηθέν με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ)] (ΕΕ 1988, L 178, σ. 5). Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι συνιστούν κινήσεις κεφαλαίων, κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, μεταξύ άλλων οι λεγόμενες «άμεσες» επενδύσεις, ήτοι οι επενδύσεις υπό μορφή συμμετοχής σε επιχείρηση μέσω κατοχής μετοχών παρέχουσας τη δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στη διαχείριση και στον έλεγχο της επιχείρησής αυτής (απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2013, Essent κ.λπ., C-105/12 έως C-107/12, EU:C:2013:677, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Δεδομένου ότι οι άμεσες επενδύσεις αποσκοπούν στη δημιουργία ή διατήρηση μακροχρόνιων και άμεσων σχέσεων μεταξύ του επενδυτή κεφαλαίων και της εταιρίας προς την οποία κατευθύνονται τα κεφάλαια αυτά, οι μέτοχοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να μετέχουν ενεργά στη διαχείριση της εταιρίας αυτής ή στον έλεγχό της (πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-212/09, EU:C:2011:717, σκέψη 43).
- 34 Επομένως, η απόκτηση συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, ιδίως στο μέτρο που συνοδεύεται από δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στο ποσοστό της εν λόγω συμμετοχής, εμπίπτει στην έννοια των «κινήσεων κεφαλαίων» του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 35 Όσον αφορά, δεύτερον, το ζήτημα αν εθνικό μέτρο που προβλέπει ανώτατο όριο 5 % συμμετοχής σε μια τέτοια εταιρία χρηματοοικονομικών επενδύσεων συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι εθνικό μέτρο μπορεί να χαρακτηρίζεται ως «περιορισμός», κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ακόμη και αν δεν εισάγει δυσμενή διάκριση ή τυπική διαφοροποίηση μεταξύ των προσώπων ανάλογα με την ιθαγένεια ή την κατοικία τους ή ακόμη λόγω της προελεύσεως των κεφαλαίων τους. Πράγματι, αρκεί, για τον χαρακτηρισμό αυτόν, το επίμαχο εθνικό μέτρο να είναι ικανό να εμποδίσει ή να περιορίσει την απόκτηση μετοχών στις οικείες επιχειρήσεις ή να αποτρέψει τους επενδυτές από άλλα κράτη μέλη να επενδύσουν στο κεφάλαιο των επιχειρήσεων αυτών (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-112/05, EU:C:2007:623, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Τούτο συμβαίνει μεταξύ άλλων στην περίπτωση εθνικής νομοθεσίας η οποία προβλέπει την αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με συμμετοχές στο κεφάλαιο ορισμένων επιχειρήσεων (πρβλ. απόφαση της 2ας Ιουνίου 2005, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-174/04, EU:C:2005:350, σκέψη 30).
- 36 Εξ αυτού συνάγεται ότι, ομοίως, εθνικό μέτρο που προβλέπει ανώτατο όριο 5 % συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων έχει ως αποτέλεσμα να αποτρέπει τις επενδύσεις υπό μορφή συμμετοχής σε επιχείρηση μέσω της κατοχής μετοχών. Πράγματι, οι μετοχές αυτές είναι ικανές να παράσχουν τη δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στη διαχείριση και στον έλεγχο της επιχείρησής αυτής, καθώς, μεταξύ άλλων, η κατοχή μετοχών συνδέεται με δικαιώματα ψήφου ανάλογα προς το ύψος της συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο. Ένα τέτοιο εθνικό μέτρο αποτελεί κατά συνέπεια περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 37 Τρίτον, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων μπορεί να περιοριστεί με εθνικά μέτρα αν αυτά δικαιολογούνται είτε από έναν από τους λόγους που αναφέρει το άρθρο 65 ΣΛΕΕ είτε από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, εφόσον δεν υφίσταται μέτρο εναρμονίσεως στο επίπεδο της Ένωσης που να προβλέπει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας των οικείων εννόμων συμφερόντων (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-112/05, EU:C:2007:623, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 38 Ελλείψει μιας τέτοιας εναρμονίσεως, εναπόκειται, κατ' αρχήν, στα κράτη μέλη να αποφασίζουν το επίπεδο της προστασίας που προτίθενται να εξασφαλίσουν σε τέτοια θεμιτά συμφέροντα, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθεί αυτό το επίπεδο προστασίας. Πάντως, μπορούν να το πράττουν μόνον εντός των ορίων που χαράσσει η Συνθήκη, η οποία απαιτεί τα θεσπιζόμενα μέτρα να είναι πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-112/05, EU:C:2007:623, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 39 Εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει κάποιου από τους λόγους του άρθρου 65 ΣΛΕΕ.
- 40 Πράγματι, ένα τέτοιο μέτρο δεν εμπίπτει στον φορολογικό τομέα, για τον οποίο γίνεται λόγος στο άρθρο 65, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ ούτε αποσκοπεί στην αποφυγή παραβάσεων της εθνικής νομοθεσίας, οπότε δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΣΛΕΕ. Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, λόγοι που συνδέονται με τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, τους οποίους προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη, μπορούν να προβάλλονται μόνο σε περίπτωση πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής, θίγουσας θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας, και δεν μπορούν, επιπροσθέτως, να εξυπηρετούν αμιγώς οικονομικούς σκοπούς (πρβλ. απόφαση της 7ης Ιουνίου 2012, VBV – Vorsorgekasse, C-39/11, EU:C:2012:327, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 41 Επομένως, πρέπει να καθορισθεί αν εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων μπορεί να δικαιολογηθεί από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος.
- 42 Εν προκειμένω, η Ρουμανική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι οι εταιρίες χρηματοοικονομικών επενδύσεων που ιδρύθηκαν το 1996 υπό μορφή ανωνύμων εταιριών έχουν ως μοναδικό σκοπό την πραγματοποίηση συλλογικών επενδύσεων διά της επενδύσεως κεφαλαίων σε ρευστά χρηματοπιστωτικά μέσα σύμφωνα με την αρχή της διαφοροποιήσεως του κινδύνου και της συνετής διαχείρισεως. Επομένως, οι εν λόγω εταιρίες χρηματοοικονομικών επενδύσεων είναι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων οι οποίοι θεωρείται ότι εγγυώνται τις λαϊκές χρηματοοικονομικές επενδύσεις. Υπό την έννοια αυτή, ο υψηλός βαθμός διασποράς των μετοχών θεωρείται ότι διασφαλίζει την προστασία του γενικού συμφέροντος του συνόλου των μετόχων, χωρίς ένα πρόσωπο ή μια ομάδα προσώπων που ενεργεί σε συνεννόηση να μπορεί να αποκτήσει τον έλεγχο των στρατηγικών αποφάσεων κάποιας εκ των εταιριών αυτών.
- 43 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η βούληση να διασφαλισθεί η διασπορά των μετοχών ορισμένων εταιριών χρηματοοικονομικών επενδύσεων αποτελεί λόγο οικονομικής φύσεως ο οποίος, κατά τα λοιπά, αφορά μόνον τα πρόσωπα που κατέχουν μετοχές σε τέτοιες εταιρίες. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι λόγοι οικονομικής φύσεως δεν συνιστούν επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος δυνάμενο να δικαιολογήσει περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων (πρβλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-171/08, EU:C:2010:412, σκέψη 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 44 Επομένως, υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων ο οποίος δεν δικαιολογείται ούτε από κάποιον από τους λόγους του άρθρου 65 ΣΛΕΕ ούτε από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος.

- 45 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, εφόσον το μέτρο αυτό δεν δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του περιορισμού των διαχρονικών αποτελεσμάτων της αποφάσεως

- 46 Η Ρουμανική Κυβέρνηση ζήτησε, σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι εθνικό μέτρο όπως το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, να περιορισθούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της παρούσας αποφάσεως.
- 47 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η ερμηνεία που το Δικαστήριο δίδει σε κανόνα του δικαίου της Ένωσης, ασκώντας την αρμοδιότητα που του απονέμει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, διαφωτίζει και διευκρινίζει την έννοια και το περιεχόμενο του κανόνα αυτού, όπως πρέπει ή θα έπρεπε να νοείται και να εφαρμόζεται από της θέσεώς του σε ισχύ. Επομένως, ο κατ' αυτόν τον τρόπο ερμηνευθείς κανόνας δικαίου μπορεί και πρέπει να εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και επί εννόμων σχέσεων που γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν πριν από την έκδοση της αποφάσεως επί του αιτήματος ερμηνείας, εφόσον συντρέχουν κατά τα λοιπά οι προϋποθέσεις για να αχθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου σχετική με την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα δικαίου διαφορά (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, Schuch-Ghannadan, C-274/18, EU:C:2019:828, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 48 Μόνον όμως εξαιρετικώς μπορεί το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν της συμφυούς με την έννομη τάξη της Ένωσης γενικής αρχής της ασφάλειας δικαίου, να αποφασίσει τον περιορισμό της δυνατότητας που έχει κάθε ενδιαφερόμενος να επικαλεσθεί διάταξη την οποία έχει ερμηνεύσει το Δικαστήριο, προκειμένου να αμφισβητήσει έννομες σχέσεις που έχουν καλοπίστως συναφθεί. Για να αποφασισθεί ένας τέτοιος περιορισμός, είναι αναγκαία η συνδρομή δύο βασικών προϋποθέσεων, συγκεκριμένα δε της καλής πίστεως των ενδιαφερομένων και του κινδύνου σημαντικών διαταραχών (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, Schuch-Ghannadan, C-274/18, EU:C:2019:828, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Ειδικότερα, το Δικαστήριο κατέφυγε στη λύση αυτή μόνον υπό πολύ συγκεκριμένες περιστάσεις, και δη όταν υπήρχε κίνδυνος σοβαρών οικονομικών συνεπειών οφειλομένων, ιδίως, στον μεγάλο αριθμό των εννόμων σχέσεων που είχαν συσταθεί καλοπίστως βάσει ρυθμίσεως η οποία εθεωρείτο νομίμως ισχύουσα και εφόσον προέκυπτε ότι οι ιδιώτες και οι εθνικές αρχές είχαν παρακινηθεί σε συμπεριφορά αντιβαίνουσα προς το δίκαιο της Ένωσης λόγω αντικειμενικής και σοβαρής αβεβαιότητας ως προς το περιεχόμενο των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, αβεβαιότητας στη δημιουργία της οποίας είχε ενδεχομένως συμβάλει η ίδια η συμπεριφορά άλλων κρατών μελών ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, Schuch-Ghannadan, C-274/18, EU:C:2019:828, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 50 Εντούτοις, εναπόκειται στο κράτος μέλος το οποίο ζητεί τον περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων της αποφάσεως να προσκομίσει στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν ότι υφίσταται κίνδυνος σημαντικών διαταραχών (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 14ης Απριλίου 2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, σκέψη 55).
- 51 Εν προκειμένω, η Ρουμανική Κυβέρνηση περιορίζεται να υποστηρίξει ότι υφίσταται τέτοιος κίνδυνος καθόσον τίθεται εν αμφιβόλω η εθνική έννομη τάξη που απορρέει από την εφαρμογή του άρθρου 286bis, παράγραφοι 2 και 4, του νόμου περί κεφαλαιαγορών. Με τον τρόπο αυτό, η εν λόγω κυβέρνηση δεν αποδεικνύει ότι η παρούσα απόφαση ενέχει τον κίνδυνο προκλήσεως σοβαρών

διαταραχών, αλλά περιορίζεται στην επισήμανση ότι οι εν λόγω εθνικές διατάξεις μπορούν να συνιστούν περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, πράγμα που θα μπορούσε να οδηγήσει το εθνικό δικαστήριο να μην τις εφαρμόσει.

- 52 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, δεν έγινε επίκληση κανενός στοιχείου ικανού να δικαιολογήσει παρέκκλιση από την αρχή κατά την οποία τα αποτελέσματα που παράγει ερμηνευτική απόφαση ανατρέχουν στην ημερομηνία θέσεως του ερμηνευθέντος κανόνα σε ισχύ.
- 53 Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος να περιορισθούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της παρούσας αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 54 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνικό μέτρο που προβλέπει ποσοστό 5 % ως ανώτατο όριο συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας χρηματοοικονομικών επενδύσεων, εφόσον το μέτρο αυτό δεν δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

(υπογραφές)